

Anslagsbelastning och prognos för anslag inom Pensionsmyndighetens ansvarsområde budgetåren 2016-2021

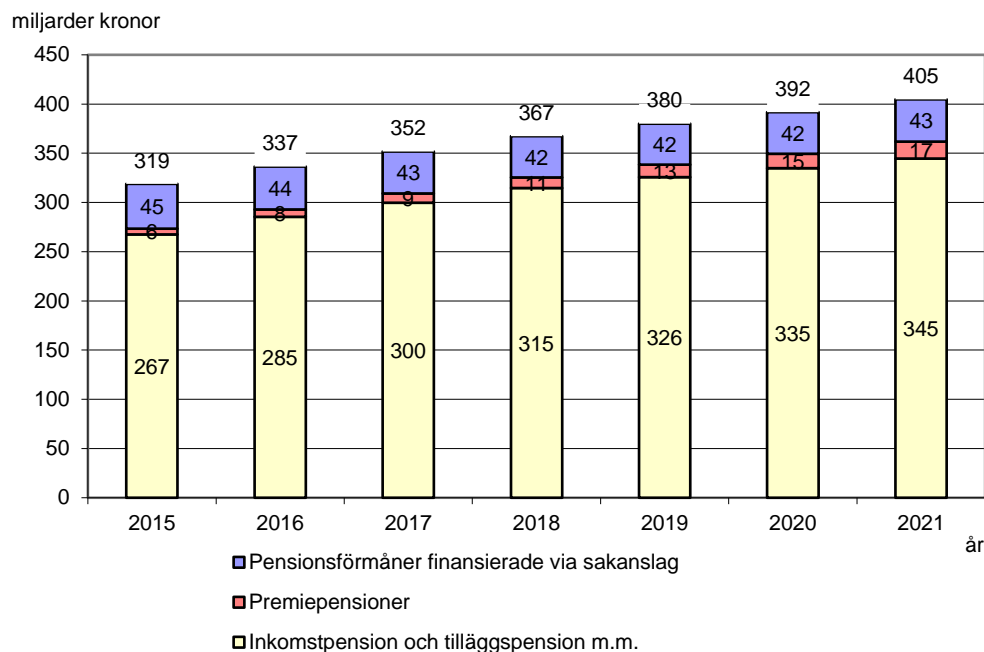
PENSIONS
MYNDIGHETEN

Innehåll

Sammanfattning och inledning	3
Prognoser för inkomstindex och balanstal.....	8
Utgiftsområde 11 Ekonomisk trygghet vid ålderdom.....	
1:1 Garantipension till ålderspension	15
1:2 Efterlevandepensioner till vuxna	17
1:3 Bostadstillägg till pensionärer	19
1:4 Äldreförsörjningsstöd	21
2:1 Pensionsmyndigheten	24
Utgiftsområde 12 Ekonomisk trygghet för familjer och barn.....	
1:5 Barnpension och efterlevandestöd	29
1:7 Pensionsrätt för barnår.....	32
Ålderspensionssystemet vid sidan av statens budget.....	34
Bilaga 1	Sammanfattande tabell över anslagsuppföljningen
Bilaga 2	Utgifter inom Pensionsmyndighetens ansvarsområde
Bilaga 3	Månadsfördelade prognoser för 2016 och 2017

Sammanfattning

Pensionsmyndigheten har i uppdrag att redovisa utgiftsprognoser för förmåner inom dess ansvarsområde. I diagrammet nedan redovisas utgiftsutvecklingen från 2015-2021.

De totala utgifterna förväntas öka under prognosperioden, från 319 miljarder kronor år 2015 till 405 miljarder kronor år 2021. Utgifterna ökar som en följd av fler ålderspensionärer och att pensionerna ökar nominellt. Antalet ålderspensionärer beräknas öka från 2,1 miljoner år 2015 till 2,3 miljoner år 2021.

Från de antaganden som gjorts avseende balansindex beräknas följande förändringar för inkomstpensionerna (och tilläggspensionerna efter 65 år):

Förändring av inkomstpensioner, procent

	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Juli-prognos	+4,2	+3,0	+2,9	+1,6	+0,9	
Oktober-prognos	+4,2	+2,8	+2,8	+1,6	+1,0	+1,1

Inkomstpensionen prognostiseras att öka nominellt för varje år under prognosperioden. Inkomstindex blir dock lägre 2017 jämfört med prognosen i juli. Genomsnittsinkomsten beräknas ha ökat något mindre jämfört med vad som antogs i föregående prognos. Även balansindex är sänkt för 2017. Enligt prognosen stängs balanseringen av 2018. Från och med det år balanseringsperioden upphör används inkomstindex istället för balansindex vid indexering av inkomstpensionerna. Indexeringen beräknas också bli något lägre 2018 jämfört med föregående prognos beroende på att prognosen för inkomstindex har sänkts.

Prisbasbeloppet, som bland annat påverkar garantipensionen, ökar med 1,1 procent år 2017.

Antalet ålderspensionärer ökar under prognosperioden vilket har en höjande effekt på antalet som får bostadstillägg eller garantipension. Indexeringen av pensionen kan vissa år medföra att antalet med bostadstillägg eller garantipension ökar eller minskar något. Antalet med garantipension beräknas under prognosperioden minska svagt medan antalet bostadstillägg beräknas öka svagt.

De viktigaste förändringarna jämfört med föregående anslagsuppföljning
Prognosen för antalet förmånstagare med *Bostadstillägg* har justerats upp jämfört med prognosen i föregående anslagsuppföljning.

För anslaget *Barnpensioner och efterlevandestöd* har utgiftsprognosen sänkts av flera olika skäl. Det beräknas dessutom ske en viss förskjutning av utgifter för efterlevandestödet framåt i tiden. En ny prognos från Migrationsverket den 25 oktober har en minskande effekt på antalet efterlevandestöd från och med 2018.

Prognosändringarna för övriga anslag kan betraktas som relativt små bortsett från de förändringar som orsakas av ändrade prognoser för inkomstindex, balansindex och prisbasbeloppet.

Administrationskostnader

Prognosen för de administrationskostnader som belastar anslaget 2016 är höjd något, 2,7 miljoner kronor (0,5 procent), jämfört med den prognos som lämnades i juli. Detta till följd av fortsatt stort behov av särskilda satsningar inom anslagsfinansierade pensionsförmåner. Prognostiserade anslagskostnader ryms inom ramen för tillgängliga anslagsmedel för år 2016, dock med användande av anslagskrediten. Vi hemställde i senaste budgetunderlaget om tilläggsanslag för 2016 avseende utgiftsområde 11.2:1 Pensionsmyndigheten med 5 miljoner kronor.

Prognosen för de totala administrationskostnaderna är oförändrad sedan föregående prognostillfälle.

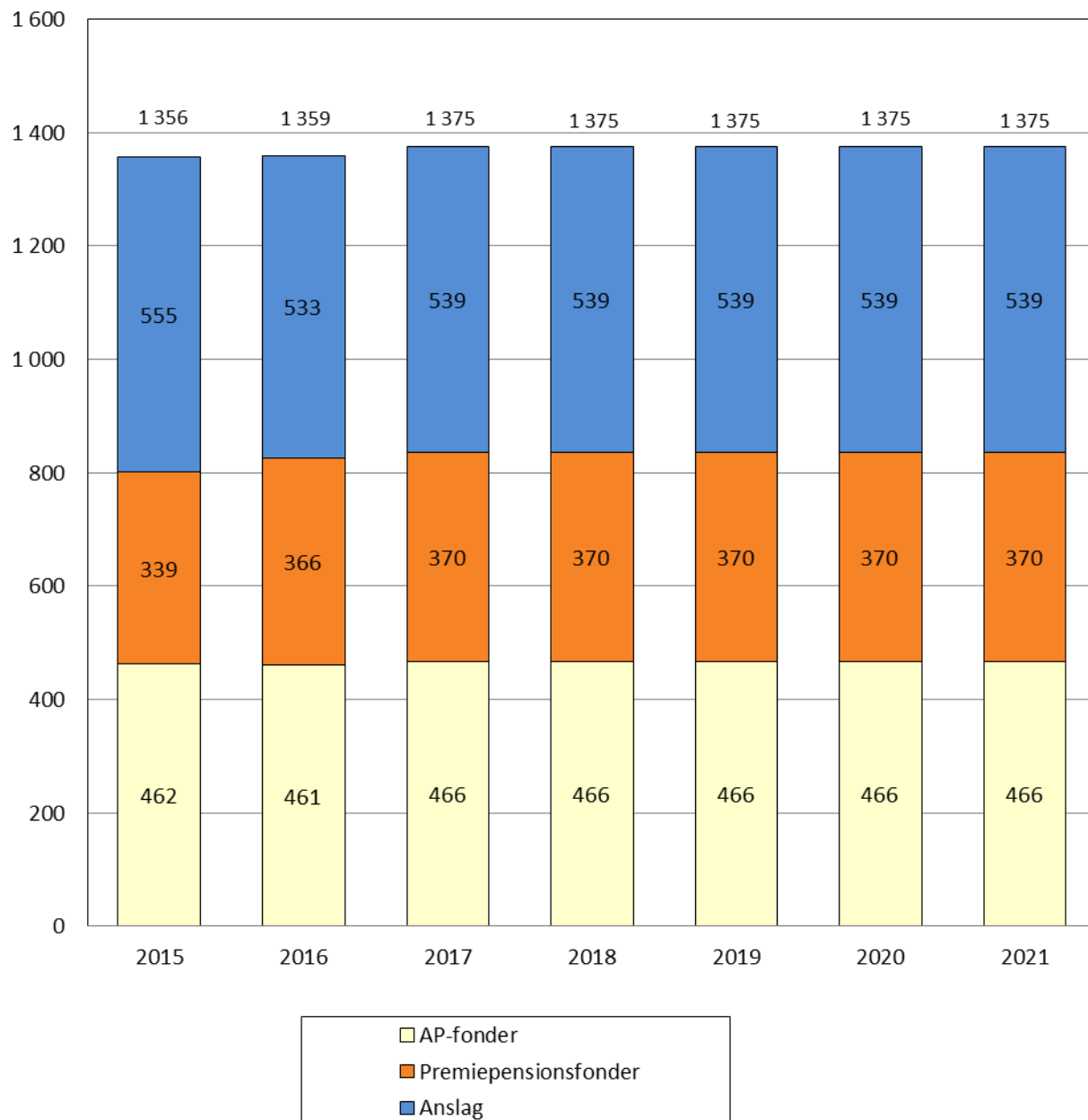
2021 beräknas de totala administrationskostnaderna till 1 491 miljoner kronor med prisuppräknning inkluderad, vilket är i linje med tidigare prognoser.

I 2016-års priser beräknas administrationskostnaderna, såväl anslags- som totalnivån, ligga i princip fast över tiden.

Under 2016 har oplanerade aktiviteter inom premiepensionsadministrationen tillkommit utöver den ordinarie verksamheten. Dessa aktiviteter, som kommer att fortsätta även under 2017, belastar premiepensionsadministrationens kostnader. Utöver att dessa extra kostnader tränger undan annan planerad verksamhet, påverkar de modellen för avgiftsuttag och återbetalning av skulden för uppbyggnaden av systemet. Vi avser att i särskild skrivelse under november återkomma med förslag på hur avgiftsuttagen 2017 och 2018 kan hanteras för att säkerställa medel för både ökade administrationskostnader och en rättvis amortering mellan generationerna i modellen för återbetalning av skulden. I kommande budgetunderlag kommer även det långsiktiga behovet av avgiftsuttag belysas bland annat till följd av förändrat uppdrag.

Diagrammet som följer visar administrationskostnaderna i fasta priser åren 2015-2021.

Miljoner kronor

Inledning

Enligt regleringsbrevet för budgetåret 2016 ska Pensionsmyndigheten redovisa utgiftsprognoser för 2016 – 2020. Utgiftsprognoserna ska redovisas i Hermes. Prognoserna ska lämnas i löpande priser. Prognoserna ska kommenteras både i förhållande till föregående prognostillfälle och i förhållande till statsbudgeten. De antaganden som ligger till grund för prognoserna ska redovisas.

Denna rapport är svar på regeringsuppdraget och redovisas genom inrapportering i Hermes.

Uppdrag

Enligt regleringsbrevet för budgetåret 2016 ska följande redovisas:

- belastning på samtliga anslag och anslagsposter redovisat totalt samt fördelat per månad
- prognoser för 2016 för samtliga anslag och anslagsposter samt för ålderspensionssystemet vid sidan av statens budget, redovisat totalt samt fördelat per månad
- beräkningar av samtliga anslagsnivåer och anslagsposter samt utgifter för ålderspensionssystemet vid sidan av statens budget för 2017 – 2020
- prognoser för balanstalet för 2017 – 2020
- prognoser för inkomstindex för 2017 – 2020
- förklaring till och analys av utfall i samband med förändringar i prognoser,
- beskrivningar av eventuella förändringar av prognosmodeller,
- prognosen för ackumulerad skuld till Riksgäldskontoret avseende räntekontokredit enligt 7 kap 4 § budgetlagen (2011:203) och hur skulden belastar anslag, respektive AP-fonderna och premiepensionssystemet samt
- användningen av den särskilda krediten enligt 7 kap 6 § budgetlagen (2011:203).

I denna rapport redovisas prognoser för åren 2016 – 2021 för anslag inom Pensionsmyndighetens ansvarsområde inom utgiftsområdena 11 och 12 samt för ålderspensionssystemet vid sidan av statens budget. I respektive avsnitt redovisas även en jämförelse med närmast föregående prognos. Vi redovisar således prognoser även för 2021 eftersom det finns önskemål om detta från Ekonomistyrningsverket.

En sammanfattande tabell för 2016 och 2017 för anslagsuppföljningen inkluderande jämförelse med statens budget redovisas i bilaga 1. Utvecklingen av antal för-
månstagare och av olika medelbelopp m.m. redovisas i bilaga 2. Månadsfördelade prognoser för 2016 och 2017 redovisas i bilaga 3.

Prognoserna för inkomstindex och balanstal redovisas i ett eget avsnitt.

Redovisningen av ackumulerad skuld till Riksgäldskontoret avseende räntekontokredit samt användningen av den särskilda krediten redovisas i avsnitt 11.2:1 Pensionsmyndigheten.

2016-10-26

Dok.bet.

Version

Dnr/ref.

VER 2016-3

Prognosunderlag

Vi använder det mest aktuella dataunderlag som finns tillgängligt. Det innebär att statistik för oktober men det ekonomiska månadsutfallet till och med september 2016 har kunnat användas som underlag i prognosen.

Vid prognoserna tas hänsyn till föreslagna regeländringar i lagda propositioner med lagförslag. Däremot tas oftast inte hänsyn till av regeringen aviserade regeländringar för vilka lagförslag saknas eftersom detaljerat underlag för beräkningar inte finns.

Till beräkningarna har vi använt en inofficiell befolkningsprognos från SCB som kom i maj 2016. Den har reviderats jämfört med SCB:s officiella befolkningsprognos i april med anledning av att Migrationsverket den 27 april publicerade en ny prognos för bland annat antalet asylsökande. Vid prognosen för efterlevandestöd har vi även använt resultat från Migrationsverkets prognos den 25 oktober.

Från Konjunkturinstitutet har hämtats in uppgifter med prognoser för löneutveckling och prisbasbelopp med mera. Dessa antaganden har legat till grund för eller fungerat som antaganden vid prognosberäkningarna. Vi har dock ändrat antagandet om lönesummans utveckling något för 2016 och 2017. Den antagandebild som använts redovisas i bilaga 2.

Kontaktpersoner

Anslag	Kontaktperson
Prognoser för inkomstindex och balanstal	Stefan Granbom, Hans Karlsson
11.1:1 Garantipension till ålderspension	Stefan Granbom
11.1:2 Efterlevandepensioner till vuxna	Hans Karlsson
11.1:3 Bostadstillägg till pensionärer	Stefan Granbom
11.1:4 Äldreförsörjningsstöd	Stefan Granbom
11.2:1 Pensionsmyndigheten	Johan Söderberg
12.1:5 Barnpensioner och efterlevandestöd	Hans Karlsson
12.1:7 Pensionsrätt för barnår	Stefan Granbom
Ålderspensionssystemet vid sidan av statens budget	Hans Karlsson

Samtliga kan nås på telefon 0771-771 771

Prognoser för inkomstindex och balanstal

Enligt regleringsbrevet för Pensionsmyndigheten ska prognoser lämnas för balanstalet och inkomstindex för 2017 – 2020. Vi gör prognoser även för 2021 i denna anslagsuppföljning.

Inkomstindex för ett år baseras på de senaste tre årens genomsnittliga realinkomstutveckling samt förändringen av konsumentprisindex mellan juni året innan och juni två år innan. Det gäller fram till år 2016. Från år 2017 baseras inkomstindex på förändringen av genomsnittlig pensionsgrundande inkomst mellan två år. Pensionsgrundande inkomster (PGI) som överstiger 0,423 prisbasbelopp ingår för individer som är mellan 16-64 års ålder.

Inkomstindex för åren 2017-2021 är beräknat utifrån Konjunkturinstitutets prognos för summa PGI. Pensionsmyndigheten har för dessa år gjort en prognos för antal med PGI som baseras på Konjunkturinstitutets prognos för sysselsättning samt SCB:s befolkningsprognos. Pensionsmyndigheten har därefter färdigställt prognosen för inkomstindex för åren 2017-2021. Den antagandebild som använts till prognoserna finns i bilaga 2.

Inkomstindex för år 2015 är 158,91, en ökning med 2,1 procent jämfört med år 2014. Inkomstindex för år 2016 är fastställt till 162,14 vilket är en ökning med 2,0 procent jämfört med år 2015. Inkomstindex för 2017 är beräknat till 168,16, vilket är en ökning med 3,7 procent jämfört med 2016. Pensionsmyndighetens prognos för inkomstindex redovisas nedan.

Prognos PGI

	Utfall				Prognos					
	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Summa PGI (miljarder kronor)	1398	1444	1481	1531	1595	1678	1750	1819	1878	1941
Procentuell utveckling	3,9	3,3	2,6	3,4	4,2	5,2	4,3	4,0	3,2	3,3
Antal med PGI (tusental)	5068	5091	5112	5149	5218	5294	5339	5376	5411	5442
Förändring (tusental)	+44	+24	+21	+37	+69	+76	+45	+37	+35	+31
Snittinkomst (tusental kronor)	276	284	290	297	306	317	328	338	347	357
Procentuell utveckling	3,0	2,8	2,1	2,6	2,8	3,7	3,4	3,2	2,6	2,8

Utvecklingen av antalet personer i åldern 16-24 som arbetar och som når över inkomsten på 0,423 prisbasbelopp per år har relativt stor betydelse för antalet med

pensionsgrundande inkomst eftersom antalet med pensionsgrundande inkomst för dem som är äldre inte förändras så mycket år från år. De yngre har i regel låga inkomster.

Antalet med PGI beräknas öka under prognosperioden. Konjunkturinstitutet prognostiserar att sysselsättningen ökar och SCB prognostiserar att befolkningen ökar relativt kraftigt. Antalet med PGI är dock relativt svårt att prognostisera eftersom det är många personer som har inkomster omkring tröskeln på 0,423 prisbasbelopp.

Summa PGI styrs främst av lönesummeutvecklingen men till viss del även av prisbasbeloppets utveckling eftersom prisbasbeloppet påverkar många socialförsäkringar m.m.

Jämfört med prognosen i föregående anslagsuppföljning är prognosen för inkomstindex sänkt från år 2017. Summa PGI har justerats ned.

Från och med år 2017 är inkomstindex beräknat enligt nya regler (SFS 2015:676).

Prognos inkomstindex och dess delar

	Fastställda inkomstindex					Prognos				
	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Real inkomst- utveckling, tre års snitt	1,5	1,9	1,7	2,3	2,7					
Prisförändring, juni t-1 – juni t-2	2,7	1,0	-0,1	0,2	-0,4					
Korrigerig av tidigare prognoser	0,5	0,7	-1,1	-0,4	-0,2					
Förändring av inkomstindex	4,9	3,7	0,5	2,1	2,0	3,7	3,4	3,2	2,6	2,8
Inkomstindex, ny prognos	149,32	154,84	155,61	158,91	162,14	168,16	173,87	179,50	184,14	189,21
Inkomstindex, föregående prognos						168,52	174,26	179,84	184,35	

Beräkningen av *balanstalet* baseras på samma antaganden som utgiftsprognoserna. Balanstalet består av tre komponenter, avgiftstillgång, AP-fondernas fondkapital samt pensionsskuld.

Ett antagande har gjorts för utvecklingen av aktiekurserna i Sverige och övriga länder som AP-fonden har medel placerade i, främst USA och EU-länder. Det är nödvändigt att göra ett sådant antagande för att kunna beräkna AP-fondens ställning och därmed balanstalet. Vid beräkningen antas att aktier ger en överavkastning i förhållande till korta räntor på 3,5 procent, inklusive utdelningar. Efter avdrag för utdelningar innebär det att aktiekurserna under ett år beräknas att stiga med cirka en procent mer än vad som motsvarar korta räntor. Under ett innevarande år beaktas kursutvecklingen hittills under året medan den beskrivna schablonmetoden tillämpas för resten av året, med

hänsyn till antalet månader som återstår av året. Avkastningsantagandet är behäftat med mycket stor osäkerhet och bör inte betraktas som en ”prognos”. Även två alternativa antaganden har gjorts för kursutvecklingen för att illustrera hur detta antagande påverkar balansalsprognosen.

År 2015 steg aktiekurserna (exklusive valutakursvinster och utdelningar) med ungefär två procent. Detta är ett genomsnitt för Sverige, USA och andra länder som AP-fonderna har medel placerade i. För 2016 antas att aktiekurserna ökar med tre procent i huvudalternativet på grund av utvecklingen under de tre första kvartalen 2016. För 2017 antas att aktiekurserna är oförändrade, för 2018 att de ökar med en procent och för 2019 att de ökar med två procent. Detta alternativ har legat till grund för beräkningen av balansindex och därmed också utgiftsprognoserna för inkomstgrundad ålderspension, garantipension, änkepension och BTP. De övriga två alternativen ska ses som en känslighetsanalys om hur balanstalet påverkas av antagandet om aktiekursernas utveckling. I det optimistiska alternativet har antagandet höjts med tio procentenheter för varje år jämfört med huvudalternativet och i det pessimistiska alternativet har det sänkts lika mycket.

Den tabell som följer redovisar bland annat de antaganden som gjorts för kursutvecklingen 2016 – 2019. Något antagande om kursutvecklingen 2020 och 2021 behöver inte göras eftersom balanstalet för 2021 baseras på utfallet 2019. I tabellen visas också balanstalet för 2016 och 2017 samt en prognos för balanstalen 2018 – 2021. Från och med 2017 införs dämpade balanstal som i stället för balanstalen kommer att användas vid beräkning av balansindex. Detta innebär att bara en tredjedel av balanstalets avvikelse från 1,0 kommer att påverka balansindex.

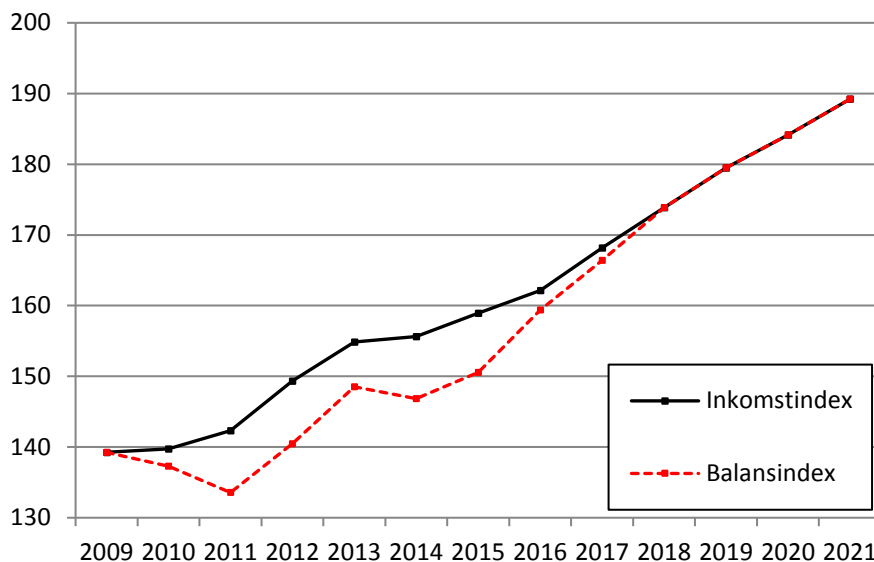
I tabellen redovisas också balansindex för 2016 och 2017. För 2018 – 2021 redovisas inkomstindex i tabellen eftersom vi beräknar att balanseringsperioden upphör 2018. Det är dock osäkert om balanseringsperioden kommer att upphöra 2018 eller 2019.

I det pessimistiska alternativet upphör balanseringsperioden 2019. År 2020 är dock balanstalet mindre än 1,0 i detta alternativ, vilket innebär att en ny balanseringsperiod inleds 2020 i det pessimistiska alternativet.

	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Aktiekursernas utveckling, %						
Huvudalternativ	+3,0	0,0	+1,0	+2,0		
Optimistiskt alternativ	+13,0	+10,0	+11,0	+12,0		
Pessimistiskt alternativ	-7,0	-10,0	-9,0	-8,0		
Balansstal, utfall och prognos						
Huvudalternativ	1,0375	1,0201	1,0374	1,0272	1,0195	1,0132
Optimistiskt alternativ	1,0375	1,0201	1,0459	1,0442	1,0449	1,0473
Pessimistiskt alternativ	1,0375	1,0201	1,0286	1,0114	0,9964	0,9845
Dämpat balansstal, prognos						
Huvudalternativ		1,0067	1,0125	1,0091	1,0065	1,0044
Optimistiskt alternativ		1,0067	1,0153	1,0147	1,0150	1,0158
Pessimistiskt alternativ		1,0067	1,0095	1,0038	0,9988	0,9948
Balansindex, huvudalternativ	159,37	166,39	173,87	179,50	184,14	189,21

Diagrammet som följer visar utvecklingen och prognoser för inkomstindex och balansindex i huvudalternativet. Från och med 2018 kommer det inte att finnas något formellt balansindex enligt beräkningen vilket kan tolkas så att de två indexen överensstämmer.

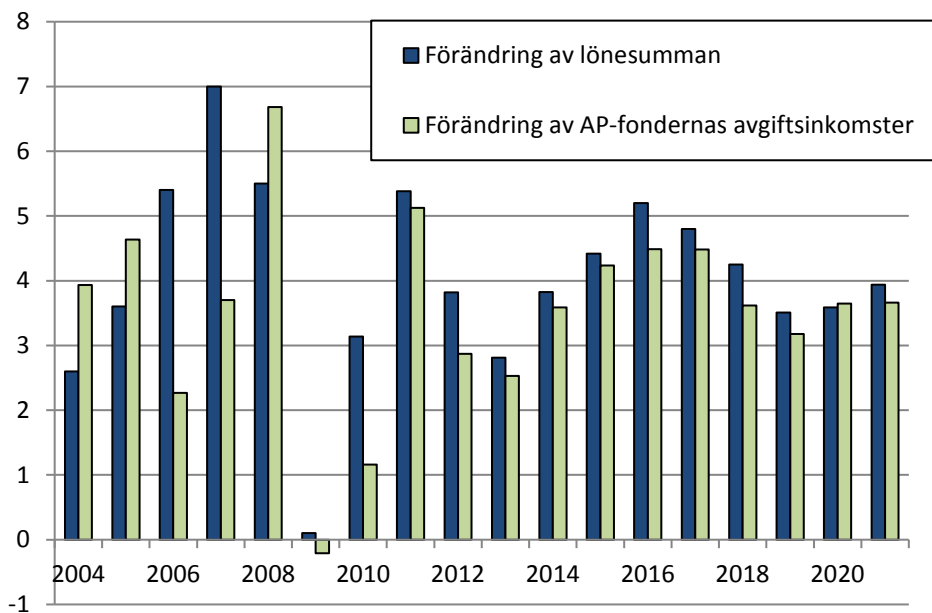
Inkomstindex och balansindex 2009 – 2021

Prognosen för balansstalet har höjts för 2018 – 2020. Prognosen för AP-fondernas fondkapital har höjts beroende på aktiekursernas utveckling under det tredje kvartalet 2016. Prognosen för avgiftstillgången har sänkts något för 2018 – 2020 beroende på ändrade antaganden för lönesummans utveckling. Prognosen för pensionsskulden har sänkts något beroende på en ändrad prognos för inkomstindex.

Tillgångarna består till största delen av avgiftstillgången. Avgiftstillgångens utveckling styrs av AP-fondernas avgiftsinkomster och omsättningstiden. AP-fondernas avgiftsinkomster består av en arbetsgivaravgift och egenavgift samt en allmän pensionsavgift och en statlig ålderspensionsavgift. Arbetsgivaravgiften och den allmänna pensionsavgiften påverkas av lönesummans utveckling. Egenavgiften kan ha en annan utvecklingstakt men den avgiften utgör bara några procent av AP-fondernas avgiftsinkomster. Den statliga ålderspensionsavgiften utgör för närvarande knappt tio procent av AP-fondernas avgiftsinkomster. Den påverkas till exempel av utvecklingen inom sjuk- och arbetslöshetsförsäkringarna. Den statliga ålderspensionsavgiften har ofta haft en låg men ojämn utvecklingstakt. AP-fondernas avgiftsinkomster påverkas också av hur avgifterna fördelas mellan AP-fonderna, premiepensionssystemet och statsbudgeten. AP-fondernas avgiftsinkomster har ökat i långsammare takt än lönesumman för de flesta åren. Det beräknas också gälla för de flesta prognosåren. En jämförelse mellan lönesummans utveckling och AP-fondernas avgiftsinkomster redovisas i diagrammet som följer.

Förändring av lönesumman respektive AP-fondernas avgiftsinkomster jämfört med året innan, procent

Tabellen som följer visar de komponenter som ingår i balanstalet och en jämförelse med föregående prognos. Beloppen anges i miljoner kronor.

		Avgifts- tillgång	AP- fonderna	Summa tillgångar		Pensions- skuld	Balanstal	Dämpat balanstal
2017	<i>Utfall</i>	7 457 227	1 230 294	8 687 521		8 516 563	1,0201	1,0067
2018	<i>Ny prognos</i>	7 750 512	1 266 502	9 017 014		8 691 545	1,0374	1,0125
	<i>Föregående prognos</i>	7 770 741	1 206 412	8 977 153		8 692 939	1,0327	1,0109
2019	<i>Ny prognos</i>	8 061 870	1 252 012	9 313 882		9 067 291	1,0272	1,0091
	<i>Föregående prognos</i>	8 081 589	1 194 644	9 276 233		9 083 970	1,0212	1,0071
2020	<i>Ny prognos</i>	8 315 882	1 234 466	9 550 348		9 367 262	1,0195	1,0065
	<i>Föregående prognos</i>	8 349 116	1 184 070	9 533 186		9 386 642	1,0156	1,0052
2021	<i>Ny prognos</i>	8 541 407	1 224 492	9 765 899		9 638 950	1,0132	1,0044

Följsamhetsindexering m.m.

Alla inkomstpensioner samt tilläggspensioner efter 65 års ålder är följsamhets-indexerade. Detta innebär att pensionerna räknas om vid varje årsskifte med förändringen av inkomstindex efter ett avdrag på 1,6 procentenheter. Om balanseringen är aktiverad används ett så kallat balansindex i stället för inkomstindex.

År 2015 räknades tilläggspensioner över 65 år samt inkomstpensioner upp med 0,9 procent. I år har de blivit uppräknade med 4,2 procent och 2017 blir de uppräknade med 2,8 procent. Även för åren 2018 – 2021 beräknas de bli uppräknade nominellt. Genom att räkna bort effekten av förändringen av prisbasbeloppet kan ”real” förändring av inkomstpensionerna beräknas. Inkomstpensionerna beräknas öka reallt till och med 2018 men minska 2019 – 2021.

Tabellen nedan visar effekten av följsamhetsindexeringen enligt huvudalternativet ovan. Förändringen för inkomstpension gäller också tilläggspension över 65 år.

	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Förändring av inkomstindex, %	+2,0	+3,7	+3,4	+3,2	+2,6	+2,8
Balanseringseffekt	+3,7	+0,7	+1,1	0,0	0,0	0,0
Förändring av balansindex, %	+5,9	+4,4	+4,5	+3,2	+2,6	+2,8
Nominell förändring av inkomstpensionerna, %	+4,2	+2,8	+2,8	+1,6	+1,0	+1,1
”Real” förändring av inkomstpensionerna, %	+4,7	+1,6	+1,5	-1,0	-2,4	-1,9

Balansindex är lägre än inkomstindex på grund av de negativa balanseringarna 2010, 2011 och 2014. Balanseringseffekten blev positiv åren 2012, 2013, 2015 och 2016 och blir också positiv 2017. Den beräknas också bli positiv 2018. Enligt beräkningarna kommer indexeringen att återställas 2018. Då blir balansindex lika med inkomstindex, dvs. formellt kommer det inte att finnas något balansindex detta år. Även 2019 – 2021 beräknas balanstalet och därmed också det dämpade balanstalet bli större än 1,0 vilket innebär att det inte blir någon balansering dessa år enligt beräkningen.

Sänkningen av den inkomstgrundade pensionen 2010 – 2011 och 2014 höjde garanti-pensionen för dem som hade både inkomstgrundad pension och garantipension. När inkomstpensionen sänks tillkommer det även en del nya ”garantipensionärer” som

2016-10-26

hamnar under brytpunkten för garantipension. De får dock låga belopp i garantipension. Balanseringen har därför en höjande effekt på utgifterna för garantipension och även BTP. Vissa änkepensioner påverkas också av balanseringen.

Prisbasbeloppet beräknas öka under perioden 2017 – 2021 efter att ha varit nästan oförändrat under några år. Höjda prisbasbelopp har en höjande effekt på utgiftsnivån för garantipension till ålderspension, garantipensioner till efterlevandepension, äldre-försörjningsstöd, efterlevandestöd samt tilläggspension före 65 års ålder. Inkomst-index beräknas också öka. Det påverkar inkomstgrundade efterlevandepensioner inklusive barnpensioner. Höjningen av inkomstindex höjer också pensionsrätten för barnår.

Tabellen nedan visar de fyra viktigaste indexen inom pensionssystemet för åren 2015 – 2021. De tre förstnämnda är prognostiserade av Pensionsmyndigheten medan prisbasbeloppet är prognostiserat av Konjunkturinstitutet. Indexen redovisas också i bilaga 2. Åren 2018 – 2021 kommer det formellt inte att finnas något balansindex enligt beräkningen men man kan uttrycka det så att balansindex är lika med inkomst-index dessa år.

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Inkomstindex	158,91	162,14	168,16	173,87	179,50	184,14	189,21
Balansindex	150,55	159,37	166,39	173,87	179,50	184,14	189,21
Inkomstbasbeloppet	58 100	59 300	61 500	63 600	65 700	67 400	69 200
Prisbasbeloppet	44 500	44 300	44 800	45 400	46 600	48 200	49 700

Utgiftsområde 11 Ekonomisk trygghet vid ålderdom

1:1 Garantipension till ålderspension

Prognos anslag. Beloppen anges i 1000-tal kronor

2016	2017	2018	2019	2020	2021
14 150 300	13 399 900	12 785 500	12 677 200	13 100 900	13 660 600

Analys

Antalet ålderspensioner beräknas öka under åren 2016–2021 eftersom det är fler som tillkommer än som avlider. Nya ålderspensionärer har inkomstgrundad pension i betydligt större utsträckning än äldre ålderspensionärer. Därför är det en lägre andel av de nya pensionärerna som får garantipension. Antalet garantipensionärer påverkas även av relationen mellan följsamhetsindexeringen och prisindexeringen. De år följsamhetsindexeringen är högre än prisindexeringen minskar antalet garantipensionärer av detta skäl och vice versa.

Balanseringen inom inkomstpensionssystemet har en höjande effekt på utgifterna för garantipension, se tidigare avsnitt om prognoser för inkomstindex och balanstal. Prisbasbeloppet beräknas öka under åren 2017-2021. Det har en höjande effekt på utgiftsnivån.

Ungefär 702 000 ålderspensionärer har garantipension vid mitten av år 2016. År 2015 var det 769 000 ålderspensionärer med garantipension. Minskningen av antalet mellan 2015 och 2016 beror bland annat på att inkomstpensionen räknades upp med 4,2 procent år 2016 medan prisbasbeloppet *minskade* med 0,4 procent. Många personer blir av med garantipension när inkomstpensionen ökar. Antalet ålderspensionärer med garantipension beräknas att minska ytterligare till 675 000 år 2017 på grund av fortsatt hög indexeringstakt för inkomstpensionen. För år 2021 beräknas antalet garantipensioner bli 674 000, det vill säga ungefär lika många som 2017.

Genomsnittligt garantipensionsbelopp beräknas sjunka till 2018 för att därefter öka något. Minskningen beror på att nytillkommande pensionärer har lägre garantipension i genomsnitt än vad de som avlider har. Ökningen under slutet av prognosperioden beror främst på att prisbasbeloppet beräknas öka mer jämfört med tidigare år.

2016-10-26

Dok.bet.

Version

Dnr/ref.

VER 2016-3

Jämförelse med föregående prognos

I tabellen nedan görs en jämförelse med föregående prognos som lämnades till regeringen i juli 2016.

Prognosjämförelse. Beloppen anges i 1000-tal kronor

	2016	2017	2018	2019	2020
Föregående prognosbelopp	14 154 300	13 365 900	12 733 500	12 724 200	13 193 900
Överföring till/från andra anslag					
Ändrade makroekonomiska antaganden		+28 000	+45 000	-55 000	-105 000
Volym- och strukturförändringar	-4 000	+6 000	+7 000	+8 000	+12 000
Ny regel					
Övrigt					
Ny prognos	14 150 300	13 399 900	12 785 500	12 677 200	13 100 900
Differens i 1000-tal kronor	-4 000	+34 000	+52 000	-47 000	-93 000
Differens i procent	-0,0	+0,3	+0,4	-0,4	-0,7

Ändrade makroekonomiska antaganden

Utgifterna för garantipension påverkas främst av prisbasbeloppet men indirekt även av inkomstindex/balansindex (ju lägre inkomstindex/balansindex desto högre garantipensioner).

Prognosen för prisbasbeloppet är sänkt för åren 2019-2020 jämfört med prognosen i föregående anslagsuppföljning. Det har haft en sänkande effekt på utgiftsprognosen.

Prognosen för balansindex/inkomstindex är sänkt för åren 2017-2020 jämfört med prognosen i föregående anslagsuppföljning. Det har haft en höjande effekt för åren 2017-2020 gällande utgiftsprognosen för garantipension.

Volym- och strukturförändringar

För år 2016 beräknas de retroaktiva utgifterna bli något lägre jämfört med prognosen i föregående anslagsuppföljning. För åren 2017-2020 beräknas antalet förmånstagare bli något högre.

1:2 Efterlevandepensioner till vuxna

Prognos anslag. Beloppen anges i 1000-tal kronor

2016	2017	2018	2019	2020	2021
11 919 100	11 517 500	11 074 200	10 573 300	10 011 600	9 469 600

Från anslaget finansieras änkepension, allmän omställningspension, förlängd omställningspension och särskild efterlevandepension samt garantipensioner till dessa förmåner. Änkepension svarar för drygt 90 procent av utgifterna.

Analys

Änkepensionssystemet är under avveckling. Antalet änkepensioner i genomsnitt under året blev 11 300 färre år 2015 jämfört med 2014. För 2016 – 2021 beräknas att antalet änkepensioner minskar med knappt 11 500 per år. Antalet änkepensioner var ungefär 279 000 i genomsnitt under 2015 och prognostiseras till 211 000 år 2021.

Antalet garantipensioner till änkepension beräknas minska från 6 800 i genomsnitt under 2015 till 2 000 år 2021.

Antalet allmänna omställningspensioner blev knappt 3 600 i genomsnitt under 2015, några hundra färre jämfört med åren innan. Under de tre första kvartalen 2016 har antalet varit något högre. Antalet varierar en del mellan månaderna och åren men det finns en minskande trend. Det beräknas att antalet är knappt 3 500 år 2021.

Antalet förlängda omställningspensioner var knappt 2 800 i genomsnitt 2015. Det beräknas att antalet kommer att vara ungefär 2 700 under perioden 2016 – 2021. Antalet garantipensioner till förlängd omställningspension beräknas däremot minska med någon procent de flesta åren.

Jämförelse med föregående prognos

I tabellen nedan görs en jämförelse med föregående prognos som lämnades till regeringen i juli 2016.

Prognosjämförelse. Beloppen anges i 1000-tal kronor

	2016	2017	2018	2019	2020
Föregående prognosbelopp	11 919 900	11 543 700	11 099 700	10 595 500	10 026 000
Överföring till/från andra anslag					
Ändrade makroekonomisk antaganden	0	-24 000	-24 000	-20 300	-12 300
Volym- och strukturförändringar	-800	-2 200	-1 500	-1 900	-2 100
Ny regel					
Övrigt					
Ny prognos	11 919 100	11 517 500	11 074 200	10 573 300	10 011 600
Differens i 1000-tal kronor	-800	-26 200	-25 500	-22 200	-14 400
Differens i procent	-0,0	-0,2	-0,2	-0,2	-0,1

Ändrade makroekonomiska antaganden

De inkomstgrundade efterlevandepensionerna påverkas av inkomstindex. Garantipensionerna påverkas främst av prisbasbeloppet men indirekt också av inkomstindex (ju högre inkomstindex desto lägre garantipensioner). Inkomstindex har störst inverkan på utgiftsprognosen. Prognosen för inkomstindexet har sänkts för åren 2017 – 2020 jämfört med föregående anslagsuppföljning. Prognosen för prisbasbeloppet har sänkts för åren 2019 och 2020.

Utgifterna påverkas också av balansindex. För änkor födda under något av åren 1930 – 1944 finns en garantinivå för änkepension som baseras på änkans ålderspension och den avlidne makens teoretiska ålderspension. Dessa änkepensioner höjs om balansindex höjs och vice versa. Vissa änkepensioner som inte omfattas av garantiregeln kan däremot sänkas vid ett höjt balansindex och tvärtom. Än så länge är det dock färre änkepensioner som tillhör den gruppen. Balansindex blir något lägre 2017 jämfört med föregående anslagsuppföljning. Från och med 2018 kommer det inte att finnas något separat balansindex enligt beräkningen.

Volym- och strukturförändringar

Det har bara gjorts marginella justeringar av volymprognosen.

1:3 Bostadstillägg till pensionärer

Prognos anslag. Beloppen anges i 1000-tal kronor

2016	2017	2018	2019	2020	2021
8 464 100	8 352 800	8 314 000	8 387 800	8 532 500	8 655 900

Analys

Under prognosperioden beräknas antalet ålderspensionärer som erhåller bostadstillägg (BTP) öka svagt. Antalet ålderspensionärer prognostiseras öka vilket har en höjande effekt på antalet förmånstagare. En motverkande effekt till det är att många BTP-tagare är äldre ålderspensionärer och att nytillkomna ålderspensionärer har en högre medelpension.

Balanseringen inom inkomstpensionssystemet har en höjande effekt på utgifterna för bostadstillägg, se tidigare avsnitt om prognoser för inkomstindex och balanstal.

Boendekostnadernas förändringar har stor betydelse för bostadstilläggets utveckling. Konjunkturinstitutet prognostiserar att boendekostnadsindex för bostads- och hyresrätter ökar för år 2016 med 0,9 procent och år 2017 med 1,3 procent. Vi antar att detta index ökar med 2 procent per år för åren därefter.

Benägenheten att ansöka om bostadstillägg påverkar utgiften. Det är osäkert hur stort mörkertalet är, det vill säga hur många som är berättigade till bostadstillägg men som inte har det. Förändras benägenheten att ansöka om bostadstillägg kan utgifterna för bostadstillägg påverkas.

2016-10-26

Dok.bet.

Version

Dnr/ref.

VER 2016-3

Jämförelse med föregående prognos

I tabellen nedan görs en jämförelse med föregående prognos som lämnades till regeringen i juli 2016.

Prognosjämförelse. Beloppen anges i 1000-tal kronor

	2016	2017	2018	2019	2020
Föregående prognosbelopp	8 460 100	8 305 800	8 246 700	8 307 800	8 438 000
Överföring till/från andra anslag					
Ändrade makroekonomiska antaganden	+7 300	+29 700	+30 100	+22 800	+16 700
Volym- och strukturförändringar	-3 300	+17 300	+37 200	+57 200	+77 800
Ny regel					
Övrigt					
Ny prognos	8 464 100	8 352 800	8 314 000	8 387 800	8 532 500
Differens i 1000-tal kronor	+4 000	+47 000	+67 300	+80 000	+94 500
Differens i procent	+0,0	+0,6	+0,8	+1,0	+1,1

Ändrade makroekonomiska antaganden

Utgifterna för bostadstillägg påverkas av inkomstindex/balansindex, prisbasbeloppet och boendekostnadsutvecklingen.

Prognosen för balansindex/inkomstindex har sänkts för åren 2017-2020 jämfört med prognosen i föregående anslagsuppföljning. Prognosen för den inkomst som tas upp vid beräkningen av BTP har av det skälet sänkts för åren 2017-2020. Detta har haft en höjande effekt för åren 2017-2020 på utgiftsprognosen för bostadstillägg.

Konjunkturinstitutets prognos för förändring av boendekostnadsindex avseende bostads- och hyresrätter är höjd för åren 2016-2017 jämfört med prognosen i föregående anslagsuppföljning. Det har en höjande effekt på utgiftsprognosen för alla prognosår.

Volym- och strukturförändringar

Antalsprognosen har justerats upp något baserat på utvecklingen under året. De retroaktiva utbetalningarna beräknas bli något lägre och det har en sänkande effekt på utgiftsprognosen. Sammantaget har dessa förändringar haft en sänkande effekt på utgiftsprognosen för år 2016 och en höjande effekt på utgiftsprognosen för åren 2017-2020.

1:4 Äldreförsörjningsstöd

Prognos anslag. Beloppen anges i 1000-tal kronor

2016	2017	2018	2019	2020	2021
890 300	946 100	1 028 600	1 103 200	1 183 300	1 241 200

Analys

Förmånen är avsedd för personer 65 år och äldre som inte får sina grundläggande försörjningsbehov tillgodosedda genom andra pensionsförmåner.

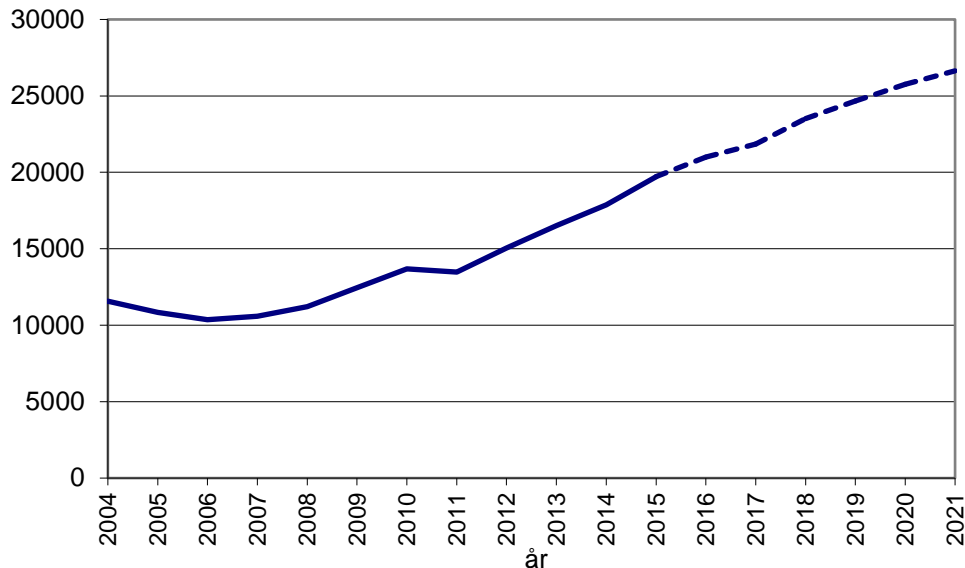
Medelantalet personer med äldreförsörjningsstöd (ÄFS) beräknas till 21 000 år 2016. Antalet personer med ÄFS beräknas öka under kommande år eftersom en större andel av dem som är födda 1938 eller senare är berättigade till ÄFS jämfört med dem som är födda 1937 eller tidigare. För den sistnämnda gruppen kan hel garantipension ersätta ÄFS efter 10 års bosättningstid. En del av den utgift som för födda 1937 eller tidigare bokförs under anslaget garantipension bokförs därför för födda 1938 eller senare under anslaget äldreförsörjningsstöd. Denna olikhet mellan födelseårgångarna påverkar antalsutvecklingen för ÄFS under prognosperioden.

Antalet förmånstagare påverkas av minskad eller ökad invandring. Invandringen (asylskäl) har under de fyra senaste åren ökat. Ungefär två procent är över 60 år av dem som invandrar av asylskäl och som får uppehållstillstånd.

Benägenheten att ansöka om äldreförsörjningsstöd påverkar utgiften. Det är osäkert hur stort mörkertalet är, det vill säga hur många som är berättigade till äldreförsörjningsstöd men som inte har det. Förändras benägenheten att ansöka om äldreförsörjningsstöd kan utgifterna för äldreförsörjningsstöd påverkas.

Till år 2021 beräknas antalet förmånstagare öka till 26 600 personer.

Antal personer med äldreförsörjningsstöd, utfall och prognos

Jämförelse med föregående prognos

I tabellen nedan görs en jämförelse med föregående prognos som lämnades till regeringen i juli 2016.

Prognosjämförelse. Beloppen anges i 1000-tal kronor

	2016	2017	2018	2019	2020
Föregående prognosbelopp	884 800	941 200	1 020 100	1 095 800	1 175 400
Överföring till/från andra anslag					
Ändrade makroekonomiska antaganden	+500	+800	+900	-600	-600
Volym- och strukturförändringar	+5 000	+4 100	+7 600	+8 000	+8 500
Ny regel					
Övrigt					
Ny prognos	890 300	946 100	1 028 600	1 103 200	1 183 300
Differens i 1000-tal kronor	+5 500	+4 900	+8 500	+7 400	+7 900
Differens i procent	+0,6	+0,5	+0,8	+0,7	+0,7

Ändrade makroekonomiska antaganden

Prognosen för prisbasbeloppet har sänkts för åren 2019-2020 jämfört med prognosen i föregående anslagsuppföljning. Eftersom skälig levnadsnivå är knuten till prisbasbeloppet har denna förändring haft en sänkande effekt på utgiftsprognosen för dessa år.

Konjunkturinstitutets prognos för förändring av boendekostnadsindex avseende bostads- och hyresrätter är höjd för åren 2016-2017 jämfört med prognosen i föregående anslagsuppföljning. Det har haft en höjande effekt på utgiftsprognosen för åren 2016-2020.

2016-10-26

Volym- och strukturförändringar

Antalet förmånstagare har justerats upp något för åren 2016-2020 jämfört med prognosen i föregående anslagsuppföljning. Utvecklingen under de senaste månaderna tyder på ett högre antal förmånstagare.

2:1 Pensionsmyndigheten

Tabell 2:1.1 - Prognos anslag. Beloppen i löpande priser, 1000-tal kronor

2016	2017	2018	2019	2020	2021
532 728	539 000	548 203	558 975	571 338	584 516

Analys

I denna prognos redovisas samtliga administrationskostnader exklusive de extra medel för 2016 och 2017 som vi hemställde om i budgetunderlaget.

Prognosen för de administrationskostnader som belastar anslaget 2016 är höjd något, 2,7 miljoner kronor (0,5 procent), jämfört med den prognos som lämnades i juli. Detta till följd av fortsatt stort behov av särskilda satsningar inom anslagsfinansierade pensionsförmåner. Prognosen för de totala administrationskostnaderna är oförändrad sedan föregående prognostillfälle.

2021 beräknas de totala administrationskostnaderna till 1 491 miljoner kronor med prisuppräknning inkluderad, vilket är i linje med tidigare prognoser.

I 2016-års priser beräknas administrationskostnaderna, såväl anslags- som totalnivån, ligga i princip fast över tiden.

Anslagsöversikt

Av tabell 2:1.2 nedan framgår att prognostiserade kostnader ryms inom ramen för tillgängliga anslagsmedel för år 2016, dock med användande av anslagskrediten. Vi hemställde i senaste budgetunderlaget om tilläggsanslag för 2016 avseende utgiftsområde 11.2:1 Pensionsmyndigheten med 5 miljoner kronor.

Tabell 2:1.2 - Anslagsöversikt 2016. Beloppen anges i 1000-tal kronor

Ingående överföringsbelopp	Anslag 2016	Tilldelade medel	Prognos för hela året	Årets över-/underskridande	Ändring från tilldelade medel	Högsta anslagskredit	Tillgängliga medel	Överskridande av anslagskredit
-5 312	528 050	522 738	532 728	-4 678	-9 990	15 842	538 580	0

Jämförelse med föregående prognos

I tabellen som följer görs en anslagsjämförelse med den prognos som lämnades i juli 2016. Förändringarna beror på att andelen anslagsfinansierad verksamhet bedöms öka något jämfört med tidigare prognoser.

2016-10-26

Dok.bet.

Version

Dnr/ref.

VER 2016-3

Tabell 2:1.3 - Prognosjämförelse. Beloppen i löpande priser, 1000-tal kronor

	2016	2017	2018	2019	2020
Föregående prognosbelopp	530 010	537 107	547 094	556 755	565 451
Överföring till/från andra anslagsposter					
Ändrade makroekonomiska antaganden					
Volym- och strukturförändringar					
Ny regel					
Övrigt	2 718	1 893	1 109	2 220	5 887
Ny prognos	532 728	539 000	548 203	558 975	571 338
Differens i 1000-tal kronor	2 718	1 893	1 109	2 220	5 887
Differens i procent	0,5	0,4	0,2	0,4	1,0

De totala administrationskostnaderna

I de följande tabellerna redogörs för Pensionsmyndighetens prognos för de totala administrationskostnaderna samt fördelningen mellan de olika finansieringskällorna först i löpande priser (tabell 2:1.4), därefter i 2016-års priser (tabell 2:1.5).

Totala kostnader – löpande priser

Tabell 2:1.4 - Totala administrationskostnader Beloppen i löpande priser, 1000-tal kronor

	2016	2017	2018	2019	2020
Total administrationskostnad	1 359 000	1 375 000	1 398 478	1 425 957	1 457 495
Varav Anslagsmedel	532 728	539 000	548 203	558 975	571 338
AP-fonderna	460 701	466 125	474 084	483 399	494 091
Premiepensionsfonderna	365 571	369 875	376 190	383 582	392 066

Analys

Vid framräkningen av kostnaderna för åren 2017-2020 tas hänsyn bland annat till makroekonomiska förutsättningar som erhålls från Konjunkturinstitutet. För administrationskostnaderna har Konjunkturinstitutets beräknade KPI beaktats samtidigt som vi gör en egen bedömning av löneutvecklingen på Pensionsmyndigheten. Eftersom Pensionsmyndighetens totala kostnader utgörs till knappt 50 procent av personalkostnader har bedömda löneökningar använts motsvarande denna andel och resterande andel av framräkningen har utgjorts av KPI från Konjunkturinstitutets beräkningar. Vår framräkningsmodell innehåller även en effektiviseringsfaktor.

För fördelningen av kostnader mellan de tre finansieringskällorna används Pensionsmyndighetens modell för kostnadsfördelning. Utifrån analys av verksamhetsplaner och prognoser för de kommande åren beräknas procentsatser för att skatta fördelningen från och med 2016 och framåt. Denna kostnadsfördelning och hur den utvecklas över tid återspeglas i beräkningarna i utgiftsprognoserna.

Trenden vad gäller kostnadsfördelningen har sedan myndighetsstarten pekat mot att AP-fondernas andel av finansieringen minskar på bekostnad av premiepensionssystemet. En anledning till detta är att avskrivningarna hos

Försäkringskassan av de it-stöd som togs fram i samband med pensionsreformen, som till övervägande del finansieras via AP-fonderna, sjunkit kraftigt år för år samtidigt som våra övriga it-stöd, inklusive driften av dessa, belastat samtliga finansieringskällor med en mer jämn fördelning. Av de förkalkyler som gjorts i samband med framtagande av långsiktiga utgiftsprognoser samt budgetunderlag kan vi dock se att denna trend vad gäller kostnadsfördelningen avstannar framöver eftersom de äldre it-stöden hos Försäkringskassan blivit i stort sett slutavskrivna under 2015.

Premiepensionssystemet växer konstant i omfattning vad gäller antal sparare, förvaltad kapital, antal pensionärer och belopp som betalas ut. För inkomst- och tilläggspension (AP-fonderna) är volymerna relativt oförändrade medan garantipensionen (anslag) visar på minskade volymer framöver. Samtliga dessa förutsättningar bedöms påverka kostnadsfördelningen framöver. När vi även väger in inriktningen och satsningarna för verksamheten de kommande åren gör vi bedömningen att proportionerna mellan våra finansieringskällor kommer vara stabil utan större svängningar.

Totala kostnader – 2016-års priser

För att tydligare visa på vilka delar av verksamheten som ökar respektive minskar i kostnad görs ytterligare analys av de totala administrationskostnaderna nedan där prognostiserade administrationskostnader anges i fasta priser.

Tabell 2:1.5 - Totala administrationskostnader Beloppen i 2016-års priser, 1000-tal kronor

	2016	2017	2018	2019	2020
Total administrationskostnad	1 359 000	1 375 000	1 375 000	1 375 000	1 375 000
Varav Anslagsmedel	532 728	539 000	539 000	539 000	539 000
AP-fonderna	460 701	466 125	466 125	466 125	466 125
Premiepensionsfonderna	365 571	369 875	369 875	369 875	369 875

Analys

Under 2016 har oplanerade aktiviteter till följd av hanteringen kring händelserna på fondtorget, bland annat Falcon Funds, tillkommit utöver den ordinarie verksamheten. Dessa aktiviteter, som kommer att fortsätta även under 2017, belastar premiepensionsadministrationens kostnader. Utöver att dessa extra kostnader tränger undan annan planerad verksamhet, påverkar de modellen för avgiftsuttag och återbetalning av skulden för uppbyggnaden av systemet. Vi avser att i särskild skrivelse under november återkomma med förslag på hur avgiftsuttagen 2017 och 2018 kan hanteras för att säkerställa medel för både ökade administrationskostnader och en rättvis amortering mellan generationerna i modellen för återbetalning av skulden. I kommande budgetunderlag kommer även det långsiktiga behovet av avgiftsuttag belysas bland annat till följd av förändrat uppdrag.

Under hela perioden beräknas det ske en förskjutning mellan olika kostnadslag till följd av det pågående utvecklingsarbetet. Denna förskjutning sker från ärendehandläggning till konsumentuppdrag samt till kostnader för drift och förvaltning av it-system.

Utvecklingstakten medför att kostnaderna för avskrivningar successivt ökar under perioden. Budgetmässigt motverkar vi detta med minskad andel konsulter inom it samt sänkta kostnader i samarbetet med Försäkringskassan. Sammantaget ger dessa förändringar en jämn kostnadsnivå över åren.

2016-10-26

Räntekontokredit (enligt 7 kap 4 § budgetlagen)

Pensionsmyndighetens räntekontokredit är avsedd för såväl skulden för uppbyggnaden av premiepensionssystemet som kreditutrymme för administrationskostnader som innefattar de tre finansieringskällorna. Räntekontokrediten för Pensionsmyndigheten täcker därmed fyra delar.

Administrationskostnader som finansieras via premiepensionssystemet ökar belastningen av räntekontokrediten med ca 35 miljoner kronor månatligen fram till den månad då det faktiska avgiftsuttaget görs från premiepensionsspararnas konton i maj månad. Avgiftsuttaget finansierar både premiepensionsadministrationen och amorteringen av skulden för uppbyggnaden av systemet.

Krediten för administrationskostnader finansierade via anslag och AP-fondsmedel används endast om behov skulle uppstå. Detta har ännu ej skett.

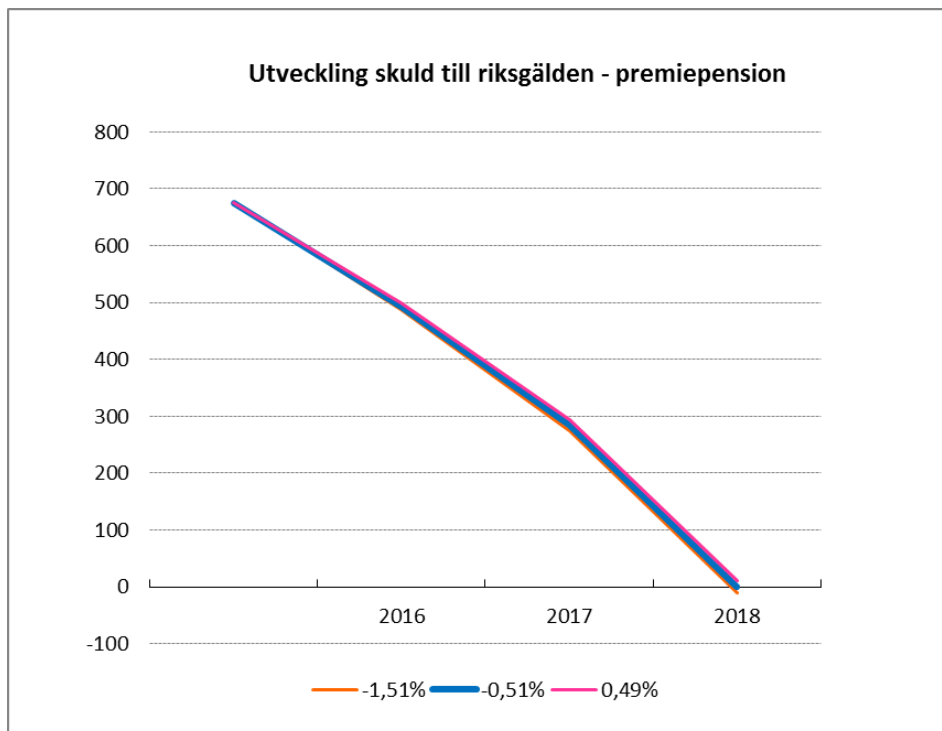
Nedan redovisas den ackumulerade skulden till Riksgälden avseende räntekontokredit vid utgången av respektive år till den del den avser uppbyggnaden av premiepensionssystemet.

Tabell 2:1.6 - Skuldprognos avseende uppbyggnaden av premiepensionssystemet.

Beloppen i löpande priser, 1000-tal kronor

År	2016	2017	2018
Belopp tkr	493 321	284 433	0

Följande diagram visar en prognos över skuldens utveckling fram till år 2018 då den ska vara helt återbetald.

De tre kurvorna i diagrammet illustrerar ackumulerad skuld vid olika antaganden om räntans storlek för de lån som finns hos Riksgälden. Nuvarande genomsnittlig ränta är -0,51 %.

2016-10-26

Analys

Skulden för uppbyggnaden av premiepensionssystemet ska amorteras på ett rättvist sätt mellan generationerna och vara återbetald 2018. Som underlag för detta finns en modell där beräknade avgifter matchar administrationskostnader och amorteringar och som medför att amorteringarna successivt ökar ju närmare 2018 vi kommer.

Diagrammet ovan visar att skulden är återbetald 2018 med angivna förutsättningar. Storleken på de årliga amorteringarna är beroende av värdet på pensionsspararnas tillgångar men har också en direkt koppling till administrationskostnaderna det aktuella året.

De kostnader till följd av hanteringen av händelserna på fondtorget, bland annat Falcon Funds, som tillkommit utöver den ordinarie verksamheten 2016, och som kommer att fortsätta även under 2017, belastar premiepensionens administrationskostnader. Förutom att de då tränger undan annan planerad verksamhet, påverkar de modellen för avgiftsuttag och återbetalning av skulden för uppbyggnaden av systemet. Detta genom att det avgiftsuttag som gjorts 2016, som används till både administrations- och amorteringskostnader, medger än lägre amortering än planerat i år, eftersom en större del av avgiftsuttaget behöver användas till administrationskostnader. Amorteringsbehovet de sista två åren (2017 och 2018) av avbetalningen på skulden för uppbyggnaden ökar därmed jämfört med tidigare beräkningar.

Som nämns tidigare i rapporten avser vi återkomma i november med förslag på hur avgiftsuttagen 2017 och 2018 kan hanteras för att säkerställa både medel för ökade administrationskostnader och en rättvis amortering mellan generationerna i modellen för återbetalning av skulden. I budgetunderlaget återkommer vi med beskrivning av det långsiktiga behovet av avgiftsuttag.

Särskild kredit (enligt 7 kap 6 § budgetlagen)

För att klara likviditetsbehovet i fondhandeln behövs en särskild kredit. Krediten uppgick vid myndighetsstarten 2010 till 9 000 miljoner kronor. Från 2014 sänktes krediten till 8 000 miljoner kronor.

Analys

Behovet av den särskilda krediten är beroende av antalet fondbyten, pensionsspararnas behållning och i vilka fonder som handel sker. 2016 har krediten hittills som mest använts 2016-02-11, då med 1 422 miljoner kronor. Under 2015 uppgick användningen av krediten som mest till 1 267 miljoner kronor under en dag (2015-04-24). Användningen av kreditramen ökade successivt fram till 2011 då krediten en enskild dag nyttjades med 7 225 miljoner kronor strax före möjligheten för förvaltningsbolag att göra automatiska massfondbyten stoppades.

Historiskt har det visat sig att då osäkerhet råder på finansmarknaden, till exempel vid kraftig börsnedgång, ökar fondbytena och därmed belastningen av krediten oavsett om förvaltningsbolag är inblandade eller inte. På lång sikt, i takt med att premiepensionssystemet växer och det totala förvaltade kapital som kan bli föremål för fondbyten successivt ökar, stiger användningen av den särskilda krediten.

Utgiftsområde 12 Ekonomisk trygghet för familjer och barn

1:5 Barnpension och efterlevandestöd

Prognos anslag. Beloppen anges i 1000-tal kronor

2016	2017	2018	2019	2020	2021
917 000	1 000 800	1 164 700	1 223 900	1 195 700	1 215 000

Analys

För år 2016 beräknas utgifterna bli 693 miljoner kronor för barnpension och 224 miljoner kronor för efterlevandestöd.

Antalet barnpensioner har minskat kontinuerligt sedan mitten av 00-talet. Åren 2014 och 2015 var minskningstakten lägre än åren dessförinnan. Under första halvåret 2016 var antalet något lägre än första halvåret 2015 men i oktober 2016 något högre än i oktober 2015. För åren efter 2016 beräknas att antalet kommer att öka. Antalet barnpensioner är vanligast för barn över 12 år. Antalet personer i de åldrarna beräknas öka enligt SCB:s befolkningsprognos.

Antalet efterlevandestöd minskade något under åren 2011 – 2013 men åren 2014 och 2015 ökade antalet, från 8 100 i december 2013 till 10 700 i december 2015. Det beror bland annat på att invandringen har ökat under de senaste åren. De barn som invandrar hit och vars ena eller båda föräldrar har avlidit har rätt att få efterlevandestöd. Denna utveckling kan antas fortsätta eftersom Migrationsverkets statistik visar att antalet asylärenden för ensamkommande barn ökade kraftigt 2014 och 2015. År 2015 var antalet asylärenden för ensamkommande barn ungefär nio gånger fler än 2013. Vid framskrivningen av antalet efterlevandestöd har det så kallade planeringsantagandet i den prognos som Migrationsverket publicerade den 25 oktober 2016 använts som underlag.

Riksdagen har beslutat att *tidsbegränsade* uppehållstillstånd normalt ska beviljas för flyktingar och alternativt skyddsbehövande i stället för permanenta uppehållstillstånd. De nya reglerna ska inte tillämpas vid beslut om uppehållstillstånd för barn och barnfamiljer som ansökt om asyl senast den 24 november 2015. Vår bedömning är att de nya reglerna inte får någon effekt på antalet beviljade efterlevandestöd. Eftersom det tidsbegränsade uppehållstillståndet kommer att gälla i åtminstone 13 månader har rätten för efterlevandestöd inte ändrats. Det kan dock bli vanligare att ett efterlevandestöd blir indraget om det tidsbegränsade uppehållstillståndet inte förlängs. Vi har räknat med att de nya reglerna får en begränsad effekt i detta avseende mot slutet av prognosperioden. Antagandet är dock mycket osäkert. Om situationen i till exempel Afghanistan eller Syrien förbättras kan antalet indragningar av efterlevandestöd bli betydligt fler än vad vi har räknat med men å andra sidan är det också möjligt att effekten uteblir.

Andelen bifall bland avgjorda ärenden för efterlevandestöd ökade kraftigt 2014 på grund av ändrad tillämpning. Andelen ökade ytterligare 2015 men bedöms minska något 2016. Det bedöms att denna andel minskar ytterligare kommande år.

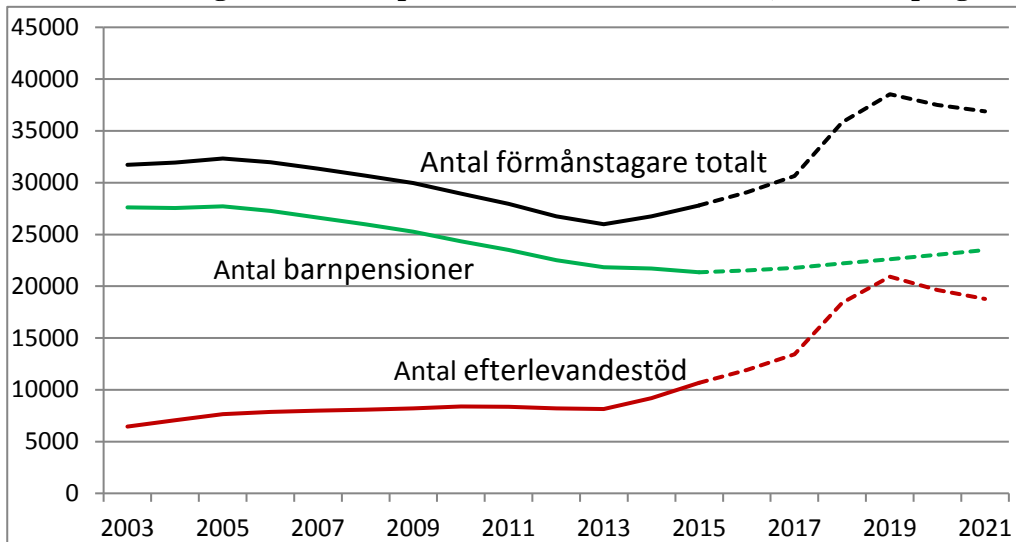
2016-10-26

Hur många efterlevandestöd som kommer att beviljas de närmaste åren påverkas också av hur lång tid det kommer att ta i genomsnitt från det ett ärende registreras hos Migrationsverket tills det, i de fall det är aktuellt, blir ett inkommande ärende för efterlevandestöd hos Pensionsmyndigheten. Vårt beräkningsantagande är att denna tidsperiod kommer vara ungefär 2,5 år.

Antalet efterlevandestöd beräknas öka kraftigt, framför allt 2018 och 2019. Det beräknas att antalet efterlevandestöd kommer att minska något under åren 2020 och 2021 eftersom antalet efterlevandestöd som upphör kommer att öka och beräknas bli fler än antalet som tillkommer under de åren. Prognosen bör dock betraktas som mycket osäker.

Det diagram som följer visar utvecklingen av antalet med de två förmånerna i december respektive år samt det totala antalet förmånstagare med barnpension och/eller efterlevandestöd.

Antal förmånstagare med barnpension eller efterlevandestöd, utfall och prognos

Medelbeloppet för barnpension påverkas av inkomstindex. Inkomstindex räknades upp med 2,0 procent år 2016 vilket innebar att en inkomstgrundad barnpension räknades upp med ungefär 0,4 procent vid årsskiftet 2015/2016. Medelbeloppet för barnpension beräknas trots det minska något mellan 2015 och 2016. Det beror på att nybeviljade barnpensioner i genomsnitt är lägre än de som finns i beståndet. För åren därefter beräknas att medelbeloppet ökar. Medelbeloppet beräknas bli 31 500 kronor år 2016 och 33 800 kronor år 2021.

Medelbeloppet för efterlevandestöd, som främst påverkas av prisbasbeloppet, beräknas bli 15 300 år 2016 och 18 300 år 2021. Orsaken till den relativt kraftiga ökningen är att andelen efterlevandestöd som inte är samordnade med barnpension beräknas öka. En större andel av efterlevandestöden beräknas således vara oreducerade. Detta medför att medelbeloppet för efterlevandestöd ökar.

Jämförelse med föregående prognos

I tabellen nedan görs en jämförelse med föregående prognos som lämnades till regeringen i juli 2016.

Prognosjämförelse. Beloppen anges i 1000-tal kronor

	2016	2017	2018	2019	2020
Föregående prognosbelopp	929 400	1 047 900	1 199 900	1 240 500	1 241 600
Överföring till/från andra anslag					
Ändrade makroekonomiska antaganden	0	-1 500	-1 700	-3 600	-2 900
Volym- och strukturförändringar	-12 400	-45 600	-33 500	-13 000	-43 000
Ny regel	-	-	-	-	-
Övrigt					
Ny prognos	917 000	1 000 800	1 164 700	1 223 900	1 195 700
Differens i 1000-tal kronor	-12 400	-47 100	-35 200	-16 600	-45 900
Differens i procent	-1,3	-4,5	-2,9	-1,3	-3,7

Ändrade makroekonomiska antaganden

Prognosen för inkomstindex är sänkt för åren 2017 – 2020 jämfört med föregående anslagsuppföljning. Prognosen för prisbasbeloppet är sänkt för åren 2019 och 2020.

Volym- och strukturförändringar

För barnpension har bara små justeringar av prognosen gjorts.

Vid prognosen för antalet efterlevandestöd har vi beaktat Migrationsverkets prognos från den 25 oktober 2016 för antalet flyktingbarn. Detta har haft en minskande effekt på prognosen för antalet efterlevandestöd från och med 2018.

Prognosen för antalet efterlevandestöd har också justerats på grund av att antalet inkomna ärenden för efterlevandestöd i år tenderar att bli färre än enligt beräkningen till föregående anslagsuppföljning. Den ökning av antalet inkomna ärenden som förväntades under hösten på grund av den ökade flyktinginvandringen 2014 syns ännu inte i ärendestatistiken. Det antas därför att vissa utgifter förskjuts framåt i tiden jämfört med föregående prognos. Det har också antagits att utgifterna för efterlevandestöd på grund av den stora flyktinginvandringen 2015 förskjuts något framåt i tiden jämfört med föregående anslagsuppföljning.

Vi har sänkt antagandet för andelen bifall bland avgjorda ärenden för efterlevandestöd. Dessutom har faktorn för retroaktiva utbetalningar för efterlevandestöd justerats ned för de flesta åren.

1:7 Pensionsrätt för barnår

Prognos anslag. Beloppen anges i 1000-tal kronor

	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Anslag (= tillgängliga medel=anslagsbelastning)	7 237 862 ¹	7 467 700 ²	7 494 700	7 848 300	8 290 700	8 635 500
Preliminär avgift	6 876 216	7 185 250	-	-	-	-
Reglering, avser förhållanden tre år tidigare	361 646	282 450	-200	5 500	5 900	-
Prognostiserad avgift för respektive år	6 881 500	7 190 900	7 494 900	7 842 800	8 284 800	8 635 500

1 Fastställd av riksdag eller regering.

2 Enligt förslag i budgetpropositionen

Anslaget omfattar statliga ålderspensionsavgifter för barnårsrätt till personer med barn under 5 år (adoptivbarn utgör ett undantag och pensionsrätten för dem beräknas från det datum när föräldern/föräldrarna får omvårdnaden vilket kan leda till att barnets ålder förskjuts till 10-års åldern).

Den statliga ålderspensionsavgiften består av två delar: preliminär avgift som baseras på den beräknade pensionsrätten för barnår och ett regleringsbelopp som täcker avvikelserna mellan det preliminära belopp som tagits ut och faktisk avgift. Regleringen äger rum tre år efter det att det preliminära beloppet tas ut.

Analys

För försäkrad förälder till små barn i åldern 0-4 år och/eller med adoptivbarn som inte uppnått 11-årsåldern, fastställs det pensionsgrundande beloppet som det förmånligaste av följande tre beräkningsalternativ:

1. En utfyllnad till den enskildes pensionsunderlag året före barnets födelse/året då adoptivbarnet är i adoptivföräldrars vård.
2. En utfyllnad till 75 procent av den genomsnittliga pensionsgrundande inkomsten för alla försäkrade under 65 år.
3. Ett fast belopp på ett inkomstbasbelopp.

Prognosen påverkas dels av antalsutvecklingen av barn huvudsakligen i åldern 0-4 år, dels av utvecklingen av medelbelopp som beräknas i de olika beräkningsalternativen. Medelbeloppen påverkas i sin tur av timlöneutvecklingen, inkomstbasbeloppets utveckling och utvecklingen av den pensionsgrundande inkomsten.

Anslagsbeloppet år 2016 är 7 238 miljoner kronor inklusive ett regleringsbelopp på 362 miljoner kronor. För år 2017 blir anslagsbelastningen 7 468 miljoner kronor enligt förslag i budgetpropositionen inklusive ett regleringsbelopp på 282 miljoner kronor. År 2018 beräknas anslaget uppgå till 7 495 miljoner kronor. Utvecklingen av anslagsposten, exklusive regleringsbelopp, för åren 2018-2021 följer utvecklingen av timlönen och inkomstbasbeloppet samt antalet barn i åldern 0-4 år. Anslaget år 2018 minskar enligt prognosen med regleringsbelopp på cirka 0,2 miljoner kronor. Anslagen år 2019 och 2020 ökas med regleringsbelopp på cirka 5 respektive 6 miljoner kronor.

2016-10-26

Dok.bet.

Version

Dnr/ref.

VER 2016-3

Jämförelse med föregående prognos

I tabellen nedan görs en jämförelse med föregående prognos som lämnades till regeringen i juli 2016.

Prognosjämförelse. Beloppen anges i 1000-tal kronor

	2017	2018	2019	2020
Föregående prognosbelopp	7 487 000	7 514 300	7 877 600	8 308 300
Överföring till/från andra anslag	-	-	-	-
Ändrade makroekonomiska antaganden	-5 100	-19 100	-24 900	-23 500
Volym- och strukturförändringar	0	0	0	0
Ny regel	-	-	-	-
Ändrat regleringsbelopp avseende tre år tidigare	0	-500	-4 400	5 900
Differens mot förslag i budgetpropositionen	-14 200			
Ny prognos	7 467 700	7 494 700	7 848 300	8 290 700
Differens i 1000-tal kronor	-19 300	-19 600	-29 300	-17 600
Differens i procent	-0,3	-0,3	-0,4	-0,2

Ändrade makroekonomiska antaganden

Prognosen är sänkt jämfört med föregående anslagsuppföljning eftersom timlöneutvecklingen beräknas bli något lägre. Det har en sänkande effekt på utgiftsprognosen. Även inkomstbasbeloppet beräknas bli lägre för åren 2017 – 2020 vilket också har en sänkande effekt på prognosen.

Ändrat regleringsbelopp avseende tre år tidigare

År 2018 minskas regleringsbeloppet med ca 0,5 miljoner kronor i jämförelse med prognosen i juli. Det beror på ändrat antagande avseende 2015. Regleringsbeloppet beräknas bli drygt 4 miljoner kronor lägre år 2019 jämfört med föregående prognos. För år 2020 beräknas regleringsbeloppet bli cirka 6 miljoner kronor högre jämfört med prognosen i föregående anslagsuppföljning.

Differens mot förslag i budgetpropositionen

Differensen mellan vår föregående prognos och regeringens förslag i budgetpropositionen sänker anslagsbelastningen för år 2017.

Ålderspensionssystemet vid sidan av statens budget

Prognos. Beloppen anges i 1000-tal kronor

	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Pensioner från AP-fonderna	282 420 000	296 796 000	311 575 000	322 603 000	331 627 000	341 305 000
Övriga utgifter från AP-fonderna	2 907 000	2 989 000	3 034 000	3 078 000	3 143 000	3 229 000
Summa under utgiftstaket	285 327 000	299 785 000	314 609 000	325 681 000	334 770 000	344 534 000
Premiepensioner	7 600 000	9 246 000	10 808 000	12 624 000	14 771 000	17 322 000
Summa ålderspensionssystemet	292 927 000	309 031 000	325 417 000	338 305 000	349 541 000	361 856 000

De utgifter som redovisas i detta avsnitt omfattar den inkomstgrundade ålderspensionen, dvs. förmånerna tilläggspension, inkomstpension och premiepension. Dessa förmåner finansieras via AP-fonderna och premiepensionssystemet. Även AP-fondernas administrationskostnader, förvaltningsavgifter och kostnadsersättningar till Pensionsmyndigheten och Skatteverket m.fl. ingår i de utgifter som redovisas. Dessutom ingår överföringar av pensionsrätter till de europeiska gemenskaperna enligt lag (2002:125).

Utgifterna för de inkomstgrundade ålderspensionerna ingår inte i statens budget. AP-fondernas utbetalningar och administrationskostnader m.m. redovisas ändå under statens utgiftstak. Premiepensionerna redovisas däremot inte under utgiftstaket.

Analys

Utgifterna för de inkomstgrundade pensionsförmånerna ökade med 11 miljarder kronor år 2015. År 2016 beräknas dessa utgifter öka med 19 miljarder kronor och år 2017 med 16 miljarder kronor. Under perioden 2018 – 2021 beräknas utgifterna öka med 13 miljarder kronor per år i genomsnitt. Variationerna förklaras i huvudsak av indexeringen av pensionerna, se avsnittet Prognoser för inkomstindex och balanstal.

Frånsett de variationer som orsakas av indexeringen ökar utgifterna för de inkomstgrundade ålderspensionerna. Utgiftsökningen beror främst på ett ökat antal ålderspensionärer och att en allt större andel av pensionärerna har inkomstgrundad ålderspension.

Antalet med inkomstgrundad ålderspension kan beräknas som summan av antalet tilläggspensioner för födda 1937 eller tidigare och antalet inkomstpensioner. Då bortses från dem som endast har premiepension. De har inte pension som sin primära inkomstkälla utan tar ut premiepension för att få tillgång till rabatter, t.ex. på kommunala färdmedel. I december 2015 var antalet med inkomstgrundad pension enligt denna definition 2 047 000. Det beräknas att detta antal har vuxit till 2 277 000 i december 2021.

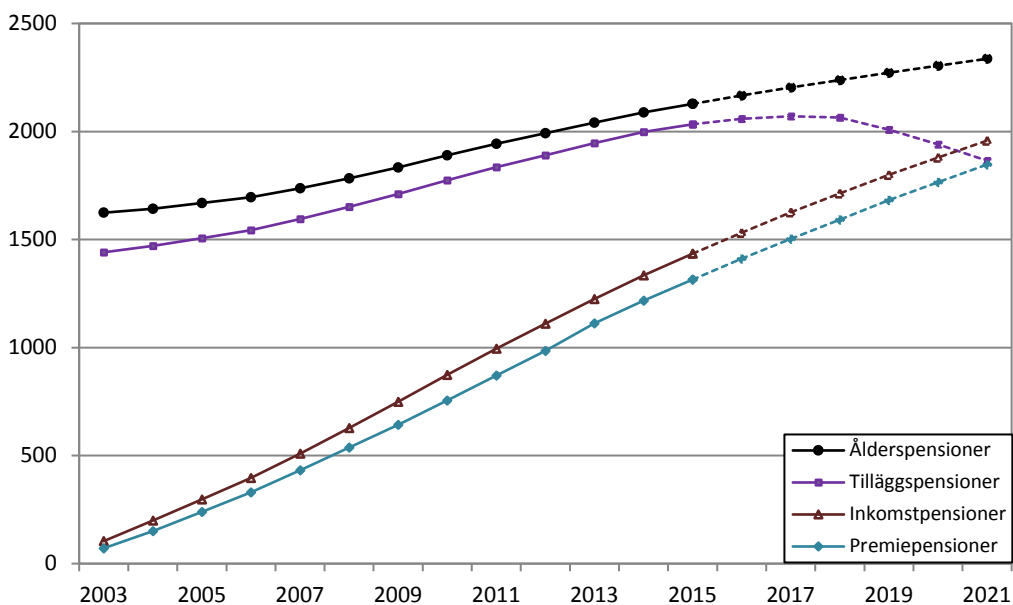
Antalet tilläggspensioner var 2 033 000 i december 2015 och beräknas vara 1 865 000 i december 2021. De som fyller 61 år från och med 2015 har inte rätt till någon tilläggspension. Från och med 2019 kommer antalet tilläggspensioner att minska relativt kraftigt eftersom det inte tillkommer några 65-åringar med tilläggspension. De 65-åringar som får pension från och med detta år får enbart inkomstgrundad pension från det nya pensionssystemet, inkomstpension och premiepension.

Antalet inkomstpensioner var 1 434 000 i december 2015 och beräknas vara 1 958 000 i december 2021. Orsaken till den kraftiga ökningen är att allt fler födelseårgångar får rätt till denna förmån.

Antalet premiepensioner är färre än antalet inkomstpensioner trots att ungefär 8 000 personer endast har premiepension. De flesta av dem som endast har premiepension är yngre än 65 år. Ungefär 118 000 pensionärer över 65 år har inkomstpension men ingen premiepension. En del av dem som har inkomstpension men ingen premiepension har inte heller rätt till premiepension eftersom premiepensionsrätter inte kunde tjänas in före 1995. En förklaring till att fler tar ut inkomstpension jämfört med premiepensionen är att "räntan" på inkomstpensionskontot anses vara låg. Premiepensionens fondavgifter är även rabatterade till skillnad från om individen sparar privat. Det kan också finnas personer som har rätt till premiepension men som av misstag inte har sökt. Antalet premiepensioner, exklusive premiepensioner till efterlevande, var 1 315 000 i december 2015 och beräknas vara 1 847 000 i december 2021.

Diagrammet nedan visar hur antalet ålderspensioner (inklusive personer med endast garantipension) har utvecklats sedan 2003 och hur antalet beräknas fortsätta att öka. Dessutom redovisas utvecklingen för de olika inkomstgrundade ålderspensionerna.

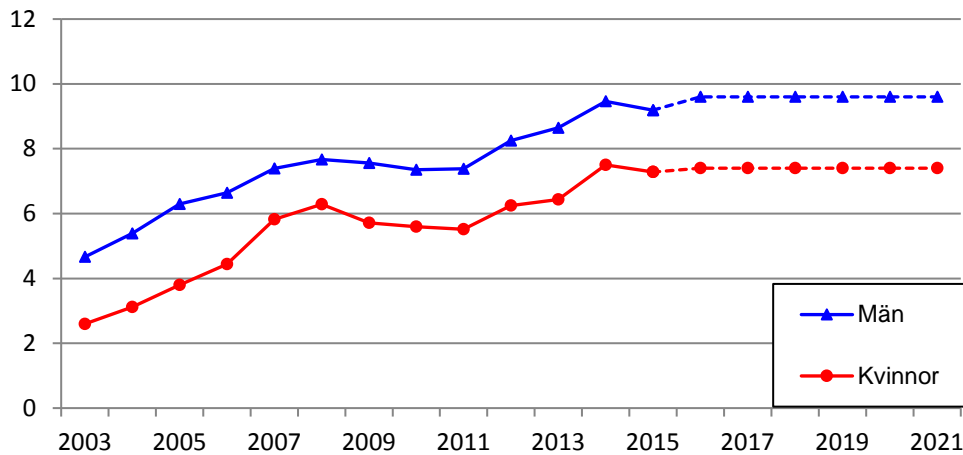
Antal ålderspensioner samt antal tilläggs pensioner, inkomstpensioner och premiepensioner i december, 1 000-tal

Mellan 2002 och 2008 ökade antalet med tidigt uttag av ålderspension kraftigt. År 2009 skedde dock en uppbromsning av ökningstakten. Antalet och andelen 61-åringar med inkomstpension blev lägre 2009 jämfört med 2008. Mellan 2009 och 2011 sjönk denna andel ytterligare något. Antalet inkomstpensioner under 65 år ökade ändå dessa år eftersom antalet 63- och 64-åringar med inkomstpension ökade relativt kraftigt. Under åren 2012 – 2014 ökade andelen 61-åringar med tidigt uttag igen men år 2015 minskade den något.

Följande diagram visar hur andelen 61-åringar med inkomstpension har utvecklats och vilka antaganden som har gjorts för kommande år. Dessa antaganden har stor inverkan på prognosen över det totala antalet med tidigt uttag. För år 2016 är tendensen att andelen ökar något. För åren efter 2016 antas att andelen blir oförändrad. Detta är dock ett osäkert antagande.

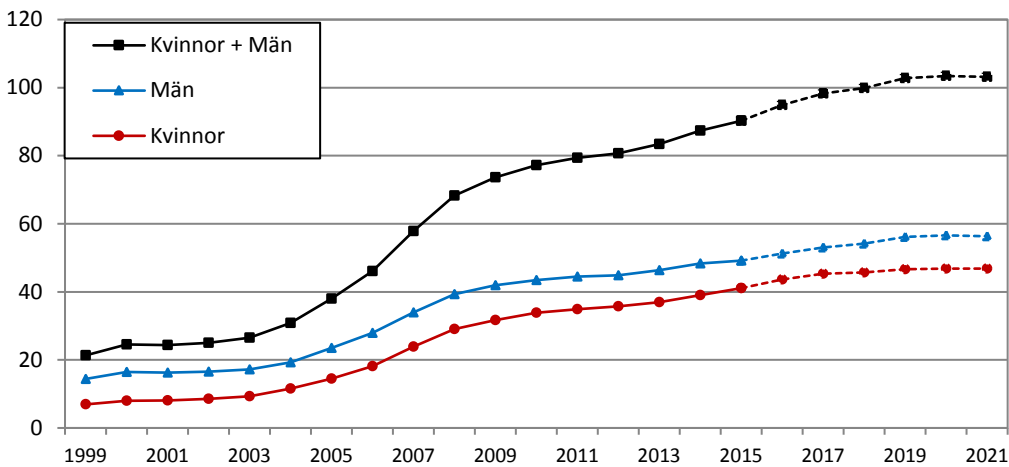
Andel 61-åringar med inkomstpension, procent (bas: antal 61-åringar i befolkningen)

Det kan finnas flera skäl till att en person väljer att ta ut sin ålderspension före 65 års ålder. I vårt budgetunderlag redovisade vi ett antal sådana skäl. Eftersom det finns många olika orsaker att ta ut sin ålderspension tidigt är det svårt att bedöma utvecklingen på längre sikt. Pensioneringsbeteendet kan till exempel påverkas av konjunkturförändringar, eventuell balansering av inkomstpensionerna och regeländringar inom till exempel skattelagstiftningen, sjukförsäkringen och arbetslöshetsförsäkringen. En konjunkturedgång kan påverka pensioneringsbeteendet på olika sätt. Fler arbetslösa kan medföra att fler väljer tidigt uttag av ålderspension. Å andra sidan kan den ökade osäkerheten medföra att färre väljer att sluta förvärvsarbeta ”i förtid” och att färre väljer att ta ut sin ålderspension för att placera pensionsbeloppet i kapitalförsäkringar eller på annat sätt.

Det diagram som följer visar antal inkomstpensioner (före 2004 tilläggspensioner) i åldern 61 – 64 år sedan 1999 samt en prognos till 2020.

Antal personer i december med inkomstpension (före 2004 tilläggs pension) i åldern 61 – 64 år, 1 000-tal

Antalet personer som valt att senarelägga pensionsuttaget till efter 65 år ökade kraftigt under större delen av 00-talet men ökade sedan i långsammare takt under några år. Under åren 2012 – 2015 ökade antalet lite kraftigare igen. Andelen med inkomstpension vid 65 års ålder har minskat varje år efter 2011 men beräknas bli något högre 2016 än 2015. Vid prognosen antas att denna andel kommer att minska igen efter 2016.

Det är färre personer som tar sent uttag än tidigt uttag av ålderspension. De flesta som väljer sent uttag skjuter bara upp pensionsuttaget något eller några år medan antalet nybeviljade ålderspensioner med tidigt uttag är relativt jämnt fördelat mellan 61 och 64 år. Därför har tidigt uttag större effekt på utgifterna än sent uttag.

Medelbeloppen för inkomstpension och premiepension beräknas öka kraftigt, vilket bland annat beror på tjugondelsinfasningen av dessa förmåner. Medelbeloppet för inkomstpension påverkas också av indexering. Medelbeloppet för premiepension ökar beroende på att nya ålderspensionärer har kunnat arbeta in premiepensionsrätt under fler år än tidigare födelseårgångar. Medelbeloppet för premiepension påverkas även av börsutvecklingen med mera. Medelbeloppet för inkomstpension beräknas öka med mellan 5 och 10 procent per år 2016 – 2021. Medelbeloppet för premiepension, exklusive premiepension till efterlevande, ökar med mellan 10 och 18 procent per år enligt beräkningen.

Medelbeloppet för tilläggs pension beräknas minska eftersom denna förmån är under avveckling.

År 2016 beräknas 60,7 procent av utbetalningarna utgöras av tilläggs pension, 36,7 procent av inkomstpension och 2,6 procent av premiepension. År 2021 beräknas tilläggs pensionens andel ha minskat till 42,3 procent. Inkomstpension beräknas då utgöra 52,9 procent av utbetalningarna och premiepension 4,8 procent. Tilläggs pension står för merparten av utgifterna för inkomstgrundad ålderspension till och med 2018. Detta beror på att personer födda 1937 eller tidigare bara har rätt till denna förmån och att de som är födda något av åren 1938 – 1953 också har rätt till tilläggs pension, dock i minskande omfattning.

Jämförelse med föregående prognos

I tabellen nedan görs en jämförelse med föregående prognos som lämnades till regeringen i juli 2016.

Prognosjämförelse. Beloppen anges i 1000-tal kronor

	2016	2017	2018	2019	2020
Föregående prognosbelopp	292 930 000	309 226 000	325 681 000	338 529 000	349 527 000
Varav utgifter under utgiftstaket	285 334 000	300 343 000	315 196 000	326 176 000	335 022 000
Ändrade makroekonomiska antaganden	0	-641 000	-693 000	-605 000	-372 000
Volym- och strukturförändringar	-6 000	+79 000	+123 000	+130 000	+133 000
Ny regel	-	-	-	-	-
Förändring av överföringar till EG	-3 000	0	0	0	0
Förändring av administrationskostnader	+2 000	+4 000	-17 000	-20 000	-13 000
Ny prognos utgifter under utgiftstaket	285 327 000	299 785 000	314 609 000	325 681 000	334 770 000
Förändrad prognos för premiepensioner	+4 000	+363 000	+323 000	+271 000	+266 000
Ny prognos	292 927 000	309 031 000	325 417 000	338 305 000	349 541 000
Differens i 1000-tal kronor	-3 000	-195 000	-264 000	-224 000	+14 000
Differens i procent	-0,0	-0,1	-0,1	-0,1	+0,0

Ändrade makroekonomiska antaganden

Inkomstpension och tilläggspension påverkas främst av inkomstindex. Om balanseringen är aktiverad påverkas dessa pensioner av balansindex i stället för inkomstindex. Enligt prognosen följer pensionerna balansindex till och med 2017. Från och med 2018 följer pensionerna inkomstindex. Tilläggspension påverkas även av prisbasbeloppet till och med 2018.

Jämfört med föregående anslagsuppföljning är prognosen för inkomstindex sänkt för åren 2017 – 2020. Även balansindex blir något lägre 2017 jämfört med föregående prognos.

Volym- och strukturförändringar

Prognosen för andelen 65-åringar med inkomstpension har höjts något. Även prognosen för antalet med tidigt uttag har höjts.

Förändring för överföringar till EG

Prognosen för överföringar till EG:s tjänstepensionssystem är sänkt för 2016, därefter oförändrad.

Förändring för administrationskostnader

Prognosen för AP-fondernas interna administrationskostnader och kostnadsersättningar till några myndigheter har sänkts något.

Förändrad prognos för premiepensioner

Prognosen för utgiften för premiepensioner har höjts vilket främst beror på utvecklingen på finansmarknaderna under det senaste kvartalet.